

POSTANOWIENIE

Dnia 31 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania T. [...] S.A. z siedzibą w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w W.
z udziałem ubezpieczonych: K. K., A. M., A. M., E. S., A. S.-S., R. S., P. S., M. M.,
R. M., A. K. oraz zainteresowanej L. [...] sp. z o.o. w W.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 31 sierpnia 2022 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 30 grudnia 2020 r., sygn. akt III AUa [...], III AUz [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. odrzuca skargę kasacyjną w zakresie zaskarżenia pkt 10
wyroku oddalającego zażalenie.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2020 r. (sygn. akt III AUa [...], III AUz [...]) Sąd Apelacyjny w [...] III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu apelacji T. [...] S.A. z siedzibą w W. (dalej: T. [...] S.A.) wniesionej od wyroku z dnia 27 lutego 2019 r. (sygn. akt XIII U [...]) Sądu Okręgowego w W. XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych, w sprawie T. [...] S.A. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W. o podleganie ubezpieczeniom społecznym, z udziałem ubezpieczonych K. K., A. M., A. M., E. S., A. S.-S., R. S., P. S., M. M., R. M., A. K. i zainteresowanej L. [...] sp. z o.o. w W. (dalej: L. [...]) oraz

na skutek zażalenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Odział w W. od postanowienia zawartego w pkt. 2 wskazanego wyżej wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 27 lutego 2019 r. (XIII U [...]), zmienił zaskarżony wyrok oraz zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Odział w W. z dnia 7, 8 i 9 grudnia 2015 r., w ten sposób, że:

1. stwierdził, że K. K. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. [...] S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 marca 2015 r.;

2. stwierdził, że A. M. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. [...] S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 lipca 2015 r.;

3. stwierdził, że A. M. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. [...] S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 lipca 2015 r.;

4. stwierdził, że A. S.-S. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. [...] S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 11 lipca 2015 r.;

5. stwierdził, że R. S. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. [...] S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 22 sierpnia 2014 r.;

6. stwierdził, że P. S. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. [...] S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 marca 2015 r.;

7. stwierdził, że R. [...] podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. [...] S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 30 kwietnia 2015 r.;

8. stwierdził, że A. [...] podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. [...] S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 marca 2015 r.

W dalszych punktach wyroku z dnia 30 grudnia 2020 r., tj. 9, 10 i 11 Sąd Apelacyjny w [...] III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, kolejno: oddalił

apelację w pozostałym zakresie, oddalił zażalenie oraz zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu instancji odwoławczej.

Od powyższego wyroku skargę kasacyjną wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych [...] Odział w W. zaskarżając ww. wyrok w części, co do pkt 1-8, 10 i 11, stawiając rozstrzygnięciu szereg zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego i prawa materialnego, tj.:

- art. 382 k.p.c. w zw. z art. 473 § 1 k.p.c. poprzez ustalenie, iż współpraca ubezpieczonych z T. [...] S.A. zakończyła się z chwilą rozwiązania umowy o pracę z L. [...], pomimo że okoliczność kontynuowania współpracy jak i formy współpracy ubezpieczonych nie była w ogóle badana i wyjaśniana w trakcie toczącego się postępowania,

- art. 245 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie faktu, iż świadectwo pracy jest dokumentem prywatnym stanowiącym jedynie dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, iż strony wygrały i przegrały proces w jednakowym rozmiarze, pomimo że Sąd II instancji rozstrzygnął, iż nie doszło do przejęcia części zakładu pracy, przy jednoczesnym ograniczeniu rozstrzygnięcia decyzji do wskazania daty, w jakiej zdaniem Sądu ustał stosunek pracy ubezpieczonych z T. [...] S.A.,

- art. 100 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie, tj. uznanie, iż strony wygrały i przegrały proces w jednakowym rozmiarze;

- art. 30 § 1 pkt 3 k.p. w związku z art. 61 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p. przez ich niezastosowanie,

- art. 30 § 1 pkt 3 i § 3 k.p. w związku z art. 60 k.c. przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie poprzez przyjęcie, że w niniejszej sprawie doszło do skutecznego rozwiązania umowy o pracę w sytuacji, gdy T. [...] S.A. nie złożyła ubezpieczonym skutecznego oświadczenia woli w tym zakresie oraz uznanie, że rozwiązanie umowy o pracę może nastąpić przez doręczenie pracownikowi świadectwa pracy,

- art. 97 § 1 k.p. w związku z art. 60 k.c. w związku z art. 300 k.p. przez niewłaściwą wykładnię oraz uznanie, że świadectwo pracy wystawione przez L. [...] stanowi oświadczenie woli T. [...] S.A. o rozwiązaniu umowy o pracę z ww.

ubezpieczonymi, tym bardziej iż świadectwo pracy jest oświadczeniem wiedzy pracodawcy a nie woli, wydawane jest w następstwie rozwiązania stosunku pracy, co wyłącza możliwość uznania, że wywołuje skutek rozwiązania stosunku pracy,

- art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 266, w zw. z art. 23¹ k.p. poprzez niewłaściwe zastosowanie, tj. pominięcie funkcji ochronnej powołanych przepisów względem pracowników/Ubezpieczonych poprzez przyjęcie, iż rozwiązanie umowy o pracę przez podmiot trzeci (L. [...]), który faktycznie nie przejął pracowników jest skuteczne wobec pracowników/ubezpieczonych.

W oparciu o stawiane zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a w sytuacji uznania przez Sąd Najwyższy, że podstawa naruszenia prawa materialnego jest oczywiście uzasadniona, skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie w tym zakresie co do istoty sprawy poprzez oddalenie odwołania odwołującej spółki oraz zasądzenie od odwołującej spółki na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący powołał się na oczywistą zasadność tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Podkreślił przy tym, że rozwiązanie umowy o pracę przez podmiot trzeci (L. [...] – podmiot, który w sposób pozorny „przejął” część zakładu pracy) niezwiązany żadnym węzłem prawnym z T. [...] S.A. i ubezpieczonymi nie może być uznane za wystarczającą przesłankę do przyjęcia, iż stosunek pracy zawarty z T. [...] S.A. ustał z uwagi na to, że samo świadectwo pracy wskazujące na datę rozwiązania stosunku pracy nie jest jednostronną czynnością pracodawcy określającą jego zamiar rozwiązania umowy o pracę. Tymczasem Sąd Apelacyjny, zmieniając zaskarżone orzeczenie, całkowicie pominął fakt, że w aktach osobowych pracowników znajdowały się świadectwa pracy wystawione przez L. [...] i wyłącznie ta okoliczność nie może zostać uznana za dowód na rozwiązanie stosunku pracy pomiędzy ubezpieczonymi, a T. [...] S.A.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniesiona skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do przyjęcia, celem jej merytorycznego rozpoznania.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy (co wielokrotnie już wyjaśniał) przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Ponadto, zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w ww. powołanym art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia (tak m.in. w postanowieniu Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2022 r., II USK 382/21, niepubl).

Przechodząc zaś do samego wniosku opartego na przesłance przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w jego motywach zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie swych twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest

usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

W przedmiotowej sprawie skarżący zmierza do wykazania, że w trakcie procedowania Sąd Apelacyjny nie przeprowadził postępowania wyjaśniającego pozwalającego ustalić, iż T. [...] S.A. w sposób skuteczny rozwiązała z ubezpieczonymi umowę o pracę. W konsekwencji przytoczonej przez skarżącego argumentacji, zawartej we wniosku o dopuszczenie skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania oraz kierowanych w stosunku rozstrzygnięcia Sądu meriti zarzutów, Sąd Najwyższy stwierdza, że organ rentowy zmierza do podważenia stanu faktycznego, ustalonego na podstawie zgromadzonego w sprawie i przeprowadzonego materiału dowodowego.

W judykaturze Sądu Najwyższego wskazuje się, że każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z

art. 398³ § 3 k.p.c., jest *a limine* niedopuszczalny (T. Wiśniewski [w:] D. Dończyk, J. Iwulski, G. Jędrejek, I. Koper, G. Misiurek, M. Orecki, P. Pogonowski, S. Sołtysik, D. Zawistowski, T. Zembrzuski, T. Wiśniewski, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom. II. Artykuły 367-505[39], Warszawa 2021, art. 398³). Z przewidzianego w art. 398³ § 3 k.p.c., wyłączenia wynika wniosek, że przepis ten obejmuje te wszystkie twierdzenia skarżącego, które dotyczą wadliwości w określeniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a więc przebiegu zdarzeń lub stanów rzeczywistości oraz oceny mocy i wiarygodności dowodów, prowadzących do ustalenia faktów. Wyłączenie to dotyczy całej sfery ocennej, a zatem objętej zasadą swobodnej oceny dowodów. Oznacza to, że spór o ocenę poszczególnych dowodów i ustalenie stanu faktycznego nie może być przenoszony do postępowania przed Sądem Najwyższym, który jest związany – zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. – ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 29 października 2008 r., IV CSK 228/08, LEX nr 475287).

Na zakończenie, Sąd Najwyższy wskazuje, że skarga kasacyjna skierowana co do pkt 10 wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 30 grudnia 2020 r., tj. oddaleniu zażalenia w zakresie kosztów zastępstwa procesowego jest niedopuszczalna. Przepis art. 398¹ § 1 k.p.c., mówiąc o postanowieniach kończących postępowanie w sprawie, nawiązuje bezsprzecznie do art. 394 § 1 k.p.c. *in principio*, a także do art. 356 k.p.c. i 359 k.p.c. W ujęciu tych przepisów postanowienia dzielą się na „postanowienia kończące postępowanie w sprawie” i „postanowienia niekończące postępowania w sprawie”. Podział ten w pełni koreluje z przedmiotowym kryterium dopuszczalności skargi kasacyjnej. Użycie w art. 398¹ § 1 k.p.c. zwrotu „w sprawie” wskazuje wyraźnie na intencję ustawodawcy ograniczenia kręgu zaskarżalnych kasacyjnie postanowień wyłącznie do postanowień kończących postępowanie jako całość. Chodzi zatem o postanowienia kończące sprawę w tym znaczeniu, że kontynuowanie postępowania po ich wydaniu nie jest już możliwe, czy inaczej – merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy jest niedopuszczalne lub zbędne (por. J. Krajewski [w:] Kodeks postępowania cywilnego z komentarzem, t. 2, red. J. Jodłowski, K. Piasecki, Warszawa 1989, s. 651; zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z 24 maja 1999 r., II CZ 37/99, OSNC 1999 nr 12, poz. 211).

Z wyżej zaprezentowanych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz 398¹ § 1 w zw. z art. 398⁶ § 3 k.p.c. orzekła jak w sentencji postanowienia.

[as]